



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Potestate Ecclesiastica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

aduersarij obijciunt. Et hæc collegimus, non solum propter aduersarios, sed multo magis propter pias mentes, vt habeant in conspectu causas, quare improbare debeant hypocrisin, & fictos cultus Mosaicos, quos quidem totos hæc vna vox Christi abrogat, cum ab ipsa contra colunt mandatis hominum. Quare vota ipsa, & obseruantes ciborum, lectionum, cantuum, vestitus, calceorum, cingulorum, inutiles cultus sunt coram Deo. Et certo sciant omnes pias mentes simpliciter Pharisaicam & damnaram opinionem esse, quod obseruationes mereantur remissionem peccatorum, quod propter iusti reputemur, quod propter eas consequamur vitam æternam, qui in his vitæ generibus vixerunt, abiecta fiducia talium obseruationum, didicisse, quod remissionem peccatorum propter Christum gratis haberent, quod propter Christum per misericordiam contumeliosi essent vitam æternam, non propter illos cultus, quod Dominus approbet cultus suo verbo institutos, qui valeant in fide.

DE POTESTATE ECCLESIASTICA.

VEHEMENTER hic vociferantur aduersarij de priuilegijs immunitatis Ecclesiastici status, Et addunt Epilogum. Inimici omnia, quæ in presenti articulo contra immunitatem Ecclesiarum Sacerdotum inferuntur. Hæc est mera calumnia, Nos enim de alijs in hoc articulo disputauimus. Cæterum sæpe testati sumus, quod politicas ordinationes, & donationes Principum, & priuilegia reprehendere. Sed vtinam vicissim audirent aduersarij quædam Ecclesiarum & piarum mentium. Dignitates & opes suas fortissimè defendunt aduersarij, interim statum Ecclesiarum negligunt, non curant, ut doceri Ecclesias, & Sacramenta rite tractari. Ad Sacerdotum mittunt quoslibet sine discrimine, Postea imponunt onera inuicibilis, quasi delectentur exitio aliorum, suas traditiones longe rariùs seruari postulant, quam Euangelium. Nunc in grauissimis difficultatibus controversijs, de quibus populus misere cupit doceri, habeat aliquid certi quod sequatur, non expediunt mentes, quod bitatio acerbissime cruciat, tantum conclamant ad arma. Vt in rebus manifestis decreta sanguine scripta proponunt, quæ videntur horrenda supplicia hominibus, nisi manifeste contra mandata Dei faciant. Hic vicissim oportebat nos videre lacrymas multorum, & audire miserabiles quærelas multorum bonorum hominum, quæ haud dubie respicit & exaudit Deus, cui aliquando rationem rationis vestræ reddaturi estis.

Cum autem nos in Confessione, in hoc articulo, varios locos
 complexi simus, aduersarij nihil respondent, nisi Episcopus habeat
 potestatem regiminis & coercitiuæ correctionis, ad dirigendum sub-
 iectos in finem beatitudinis æternæ. Et ad potestatem regiminis, re-
 gunt potestatem iudicandi, definiendi, discernendi, & statuendi ex
 parte ad præfatum finem expediunt aut conducunt. Hæc sunt verba
 Confessionis, in quibus docent nos aduersarij, quod Episcopi habe-
 ant auctoritatem condendi leges viles ad consequendam vitam æter-
 nam. De hoc articulo controuersia est. **O P O R T E T** autem in
 Ecclesia retinere hanc doctrinam, quod gratis propter Christum fide
 accipiatur remissionem peccatorum. Oportet & hanc doctrinam fide
 accipi, quod humanæ traditiones, sint inuiles cultus, quare nec pecca-
 tum, nec iusticia in cibo, potu, vestitu, & similibus rebus collocanda
 est, quarum usum voluit Christus liberum relinqui, cum ait: Quod
 intrat in os, non coquinat hominem. Et Paulus: Regnum Dei non
 est esca, aut potus. Itaq; nullum habent ius Episcopi condendi tradi-
 tiones extra Euangelium, vt mereantur remissionem peccatorum, vt
 sint cultus, quos approbet Deus tanquam iusticiam, & qui grauent
 conscientias, ita vt peccatum sit, eos omittere. Hæc omnia docet vel
 vni locus in Actis, vbi Apostoli dicunt: Fide purificari corda. Et
 deinde prohibent imponere iugum, & ostendunt quantum periculi sit,
 exaggerant peccatum istorum qui onerant Ecclesiam. Quid tentatis
 Deum inquit? Hoc fulmine nihil terrentur aduersarij nostri qui
 defendunt traditiones & impias opiniones. Nam & supra damna-
 uerunt Articulum XV. in quo posuimus, quod traditiones non me-
 rentur remissionem peccatorum, & hic dicunt, traditiones condu-
 cere ad vitam æternam. Num merentur remissionem peccatorum?
 Num sunt cultus quos approbat Deus, tanquam iusticiam? Num viuifi-
 cant corda? Paulus ad Colossenses, ideo negat prodesse traditiones
 ad iusticiam æternam & vitam æternam, quia, cibo, potus, vestitus,
 & similia sunt res vsu pereuntes. At vita æterna, in corde, rebus
 æternis, hoc est, verbo Dei & Spiritu sancto efficitur. Expediant igitur
 aduersarij, quomodo conducant traditiones ad vitam æternam.
 Cum autem Euangelium clare testetur, quod non debeant im-
 poni Ecclesie traditiones, vt mereantur remissionem peccatorum, vt
 sint cultus quos approbet Deus tanquam iusticiam, vt grauent con-
 scientias, ita vt omittere eas iudicetur esse peccatum, nunquam po-
 terunt aduersarij ostendere, quod Episcopi habeant potestatem ta-
 lium cultus instituendi.
C A P I T U L U M quam potestatem
 præfatum Euangelium Episcopis, diximus in Confessione. Qui nunc
 hæc Episcopi, non faciunt Episcoporum officia iuxta Euangelium:
 sed sunt sane Episcopi iuxta politiam Canonicam, quam non reprehendimus

dimus, Verum nos de Episcopo loquimur, iuxta Evangelium placet nobis vetus partitio potestatis, in potestatem ordinis, & potestatem Iurisdictionis. Habet igitur Episcopus potestatem ordinis, hoc est ministerium verbi & Sacramentorum, habet & potestatem Iurisdictionis, hoc est, auctoritatem excommunicandi obnoxiosos publicis criminibus, & rursus absolvendi eos, si conuersi petant remissionem. Neque vero habent potestatem tyrannicam, hoc est, supra legem, neque regiam, hoc est, supra legem; sed habent certum ministerium, certum verbum Dei, quod docere, iuxta quod exercent Iurisdictionem debent. Quare non sequitur, etiam si habeant potestatem Iurisdictionem, quod possint novos cultus instituire. Nam nihil pertinent ad Iurisdictionem. Et habent verbum, habent datum, quatenus exercere Iurisdictionem debeant, scilicet, si commiserit aduersus illud verbum, quod acceperunt à Christo.

QV AN QV A M nos in Confessione addidimus, etiam si non liceat eis condere traditiones, videlicet, non tanquam necessarios cultus, sed ut sit ordo in Ecclesia propter tranquillitatem, non debent laqueos iniicere conscientijs, tanquam precipuos necessarios cultus, sicut Paulus docet, cum ait. In libertate quælibet vos liberavit, state, nec iterum iugo seruitutis subiiciamini. Oportet igitur liberum usum talium ordinationum relinquere, ne scandala vitentur, ne indicentur esse cultus necessarii, sicut ordinauerunt ipsi Apostoli, quæ tempore murata sunt. Neque diderunt, ut mutare non liceret. Non enim dissentiebant à scripturis, in quibus magnopere laborant, ne Ecclesiam opprimat, quod ritus humani sint necessarii cultus.

HÆC est simplex ratio traditionum interpretandam, licet, ut sciamus eas non esse necessarios cultus, & tamen propter scandala, in loco, sine superstitione obseruemus. Et hoc doceri & magni viri in Ecclesia senserunt, Nec videmus quid opposit. Certum est enim sententiam illam, Qui vos audit, me audit, non loqui de traditionibus, sed maxime contra traditiones. Non est enim mandatum cum libera, ut vocant, sed cautio de speciali mandato, hoc est, testimonium datum Apostolis, ut alieno verbo non de proprio credamus. Vult enim Christus confirmare, quemadmodum opus erat, ut sciremus verbum traditionum firmare, quemadmodum opus erat, ut sciremus verbum traditionum homines efficax esse, nec querendum esse aliud verbum de traditionibus non potest accipi, qui vos audit, me audit. Non enim Christus, ut ita doceant, ut ipse audiatur, quia dicit: Meus est enim Christus, suum verbum vult auditum, non traditionum. Ita dictum quod maxime pro nobis facit, & grauisimum traditionem & doctrinam continet, detorqueat isti asini ad eum.

omnia, discrimina ciborum, vestitus, & similia. **CITANT**
 hec: Obœdite præpositis vestris. Hæc sententia requirit obœdi-
 tum erga Euangelium. Non enim constituit regnum Episcopis ex-
 Euangelium. Nec debent Episcopi traditiones contra Euangeli-
 condere, aut traditiones suas contra Euangelium interpretari.
 cum faciunt, obœdientia prohibetur, iuxta illud: Si quis aliud
 Euangelium docet anathema sit. **I D E M** respondemus ad hunc
 Quicquid dixerint, facite, quod constat, non vniuersaliter
 præcipi, vt omnia recipiamus, quia alibi iubet scriptura plus obœ-
 Deo, quam hominibus. Quando igitur impia docent non sunt
 audiendi: Hæc autem impia sunt, quod traditiones humanae sine cul-
 tus Dei, quod sint necessarij cultus, quod mereantur remissionem
 peccatorum & vitam æternam. **O B I I C I V N T** & scandala
 publica, & motus qui exorti sunt prætextu nostræ doctrinæ. Ad hæc
 reuocari respondemus. Primum, constat Dei beneficio, Principes
 nostros habere obœdientem populum in suis ditionibus. Et hoc
 ipsius doctrinæ genus quod sequimur, quia amplissimis laudibus or-
 nat auctoritatem Magistratum, auget reuerentiam erga nos. Ea res
 etiam plurimum conducit ad tranquillitatem retinendam. Deinde si
 conferantur in vnum scandala omnia, tamen hi duo articuli, videli-
 cet, quod gratis consequamur remissionem peccatorum propter
 Christum per fidem, & quod iusti propter Christum reputemur fide,
 non propter nostram impletionem legis. Et alter, quod magistratus,
 leges & tota politia sint ordinationes diuinæ, quibus Christianis
 iuste vti potest, tantum habent boni, vt incommoda omnia obru-
 ant. Nullam enim firmam consolationem, pauidæ conscientia habe-
 re possunt aduersus iram Dei, nisi cognito altero articulo. Alter ar-
 ticulus valde munit tranquillitatem rerumpublicarum. Porro quænt
 perniciosis opinionibus ante hæc tempora, vtrumq; doctrinæ genus
 oppressum fuerit, nemo ignorat, & libri aduersariorum testantur, qui
 nusquam fidei mentionem faciunt, cum de remissione peccatorum
 loquuntur. Nusquam docent de dignitate rerum ciuiliū, Nusquam
 docent quomodo Euangelium tradat iusticiam æternam, Interim it-
 tate corporali velit nos vti politicis legibus ac moribus. Hæc res pa-
 uida, in initio fauorem conciliauerunt Luthero, non solum apud
 nos, sed etiam apud multos, qui nunc atrocissime nos oppugnant,
 ἡμετέρας γὰρ εὐδ' ἐι χάρις, ἀμνάμωνες δὲ θεοτοί inquit Pinda-
 rus. Tam si qui tumultus extiterunt, iure conferri culpa potest in ad-
 uersarios, qui primum iniusta condemnatione Lutheri schisma exci-
 tauerunt, & Ecclesias dissipauerunt. Et nunc miram seuitiam exercent,
 in vnos bonos & pia docentes. Irritant hominum animos & alijs mo-
 ta, quos hic non libet recitare. Neq; vero, adeo ferrei, adeo sine
 sensu

senſu ſumus, vt offenſiones publicæ nihil perturbent nos. Sed natus à Chriſto dictum eſſe: Beatus qui in me non fuerit ſcandalus. Hoc enim agit diabolus, tum vt opprimat, tum vt deformet Euangelium infinitis modis, Alibi tyrannos contra Euangelij prædicationem inflamat, alibi bella, alibi ſeditiones, alibi hæreſes excitat, prædat igniſum hoc doctrinæ genus, quod videtur occaſionem præſentibus motibus. Ac vèro prudentibus viris facilius eſt ſua præſentia negligere, quam illa ſcandala publicorum motuum. Verum ad hæc quoq; oportet Chriſtianam mentem præmunitam eſſe, præter ea verbum Dei abijciat.

QV ANQVAM autem læſat nos comparatio, tamen quia aduerſarij hæc criminationes grauant nos, non ſunt diſſimulanda ipſorum vitia. Quantum apud aduerſarios in ſacrilega prophanatione Miſſarum? quantum turpitudinis habet cœlibatus eorum? Cultus ſanctorum præter eos eſt manifeſta Idololatria. Nihil ne ſcandali eſt in ambitione pontificum, qui iam annis amplius quadringentis belligerant contra ſtris Imperatoribus? Plerunq; in Italia, interdum etiam in Germania, vbi inter ſe filium & Patrem, cognatos ac ciues committunt. Quod ſi bellorum iſtorum cauſæ requirantur ex hiſtorijs, non videtur dignum pontificibus, dicemus enim moderatiſſime. Quantum eſt mali, quod in ordinandis Sacerdotibus, non deliguntur? os? quid in mercatu Sacerdotiorum? Item in periculis diſſipationibus nihil ne eſt vitij? Sed hæc vitia vtcunq; condonari potuerunt, ſi tamen conſeruaffent puram doctrinam in Eccleſijs. Hæc vero quando contaminata ſit impijs opinionibus ac traditionibus, Canonistarum ſcripta, teſtantur libri Theologorum, pleni diſſipationum prophanarum, quæ partim ſunt inutiles ad pietatem, præter etiam diſſident ab Euangelio. Deinde in interpretatione præſentium ludunt, & comminiſcuntur quicquid libet.

Hæc eſt doctrinæ confuſio præcipuum eſt ſcandalum, & maxime pernicioſum, præcipue quæritur Iohannes in Apocalypſi, cum deſcribit Pontificum regnum. Quid cum ventum eſt ad Monachorum ſuperſtitionem, quæ fuerunt infinitæ, quantum ibi eſt pernicioſarum offenſionum, qualis fuit applicatio meritorum, ſi cadaueri circumdaretur carnis &c. Porro nihil ne ſcandali eſt, quod hoc tempore manifeſtata tatem Euangelij opprimere conantur? quod crudeliter occidunt nos viros pia docentes, quod prohibent ne rebus cognitis ſanctæ ambigentes conſcientiæ, quod reges hortantur ad crudele lætium? ſcilicet hæc non ſunt ſcandala iudicanda, ſed mera hæreſis præter Pontificia. Neq; vero libet nobis hic quicquam pro ordine rerum exaggerare, ne quis delectari nos iſta commemoratio

quam extorserunt nobis inuitis scriptores Confutationis. Hæc causa, non ex hominum moribus, aut ex fortuna, sed ex Deo iudicari debet, quod utinam adhiberent in consilium omnes qui de his controuersijs pronuntiant. Iterum autem hic dicendum quod sæpe iam diximus. Nos maxime cupidi sumus publicæ concordie, pacisq; quam certe Christianos maxime inter se colere debent. Deinde inuicem dissentimus ab optimo Imperatore, quem non solum propter imperij fastigium, sed etiam propter virtutes vere heroicis, quibus cognouimus eum præditum esse, veneramus, sed aduersarij non pariamur coire concordiam nisi hac lege, vt nos assentiamur eodemnaneibus manifestam veritatem Euangelij, & Ecclesiæ necessitatem. Id facere non possumus. Oportet enim Deo magis obædire, quam hominibus. Quare aduersarij rationem Schismatis reddituri sine Deo, qui Ecclesias noua & inuitata scuitia dissipant. Neq; dubium est, quin hæc scuitia mutationem aliquam rebus publicis allatur sit. Hæc pro tempore respondimus ad Confutationem, ac iudicium pijs omnibus permittimus, vtra pars recte sentiat.

Et offerimus, nos nostram sententiam de singulis locis, si quid alicubi desiderabitur, copiosius declaratos esse.

§ 10

SEQUI-